

Plasti saatus ja mõju planetaarsele tervisele

Fate and Impact of Plastics –

from Macro to Nano – on Planetary Health (PLASTIMPACT), 2024-2027

Tiia Möller-Raid*¹, Kätlin Jeedas¹, Miren P Cajaraville², Olivier Sandre³, Caroline De Tender⁴, Barbro Melgert⁵, Liam Morrison⁶, Katrina Kremer⁷, Margareta Krabbe⁸, Martin Kopani⁹

* Tartu Ülikool Eesti mereinstituut, tiia.moller@ut.ee ¹Tartu Ülikool, ²Baskimaa Ülikool, ³Bordeaux Ülikool, ⁴Genti Ülikool, ⁵Groningeni Ülikool, ⁶Galway Ülikool, ⁷Berni Ülikool, ⁸Uppsala Ülikool, ⁹Bratislava Ülikool

Taust

Plastireostusega kaasnevad riskid nii keskkonnale kui inimeste tervisele. Plastireostusega seotud uuringud ning lahenduste väljatöötamine vajavad laiapõhjalist lähenemist ning nii teadlaste, kodanike, asutuste kui ka valitsuste kaasamist.

Interdistsiplinaarne lähenemine võimaldab terviklikumat lähenemist plastireostusele, sh võimaldab paremini hinnata plasti püsivust ning muutust keskkonnas ning vastavat mõju organismidele.

Eesmärgid

- *Koostöövõrgustikud*
Plastireostuse temaatikaga tegelevate teadlastest ning huvitatud osapooltest koosnevate kogukondade loomine.
- *Teavitustegevused*
Keskkonnateadlikkuse tõstmine ning kogemuste ning info vahetamine nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasemel. Sidusrühmade kaasamine ja ühiste strateegiate väljatöötamine plastireostuse vähendamiseks.

Tegevused ja väljundid

- Suveülikoolid (Groningen 2025, Galway 2026)
- Teadusprojektid koostöös koolidega
- Plastireostuse kaardistamine nii maismaa- kui veekeskkonnas

Peamised tegevusvaldkonnad

- Merebioloogia
- Ökotoxikoloogia
- Geokeemia
- Materjaliteadus
- Polümeeride teadus
- Nanotehnoloogia
- Elutsükli analüüsid
- Modelleerimine

PLASTIMPACT on 2020. aastal loodud Euroopa ülikoolide võrgustiku ENLIGHT teaduskoostöö projekt. Projektiga on seotud kaheksa ülikooli.

Tartu Ülikool Eesti mereinstituudi tegevused antud projektis keskenduvad plastireostuse leviku ning mõju hindamisele Eesti mere- ning rannikeskkonnas ning teadlikkuse tõstmisele ühiskonnas.